

Efektívne vykurovacie systémy v budovách - metódy výpočtu energetických požiadaviek systému a účinností systému

**STN EN 15316 - Vykurovacie systémy v budovách. Metóda výpočtu
energetických požiadaviek systému a účinností systému.**

Časť 1: Všeobecne

Časť 2-1: Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Časť 2-3: Systémy rozvodu tepla

Ing. Michal Krajčík
prof. Ing. Dušan Petráš, PhD.

STN EN 15316-1 Všeobecne

Obsah normy:

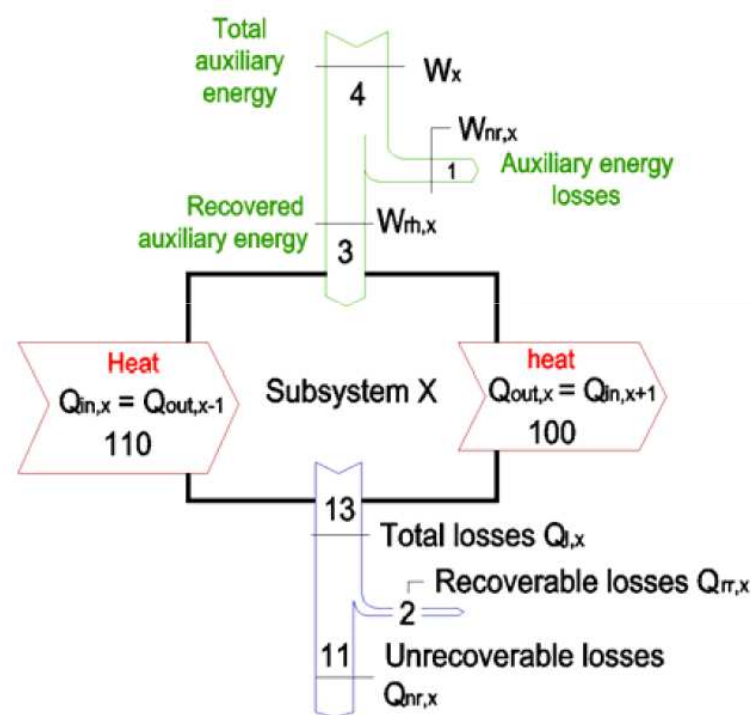
1. Predmet normy
2. Normatívne odkazy
3. Definície a symboly
4. Princíp výpočtovej metódy
5. Energetický výpočet
vykurovanie a prípravu TV

STN EN 15316-1 Všeobecne

Obsah normy:

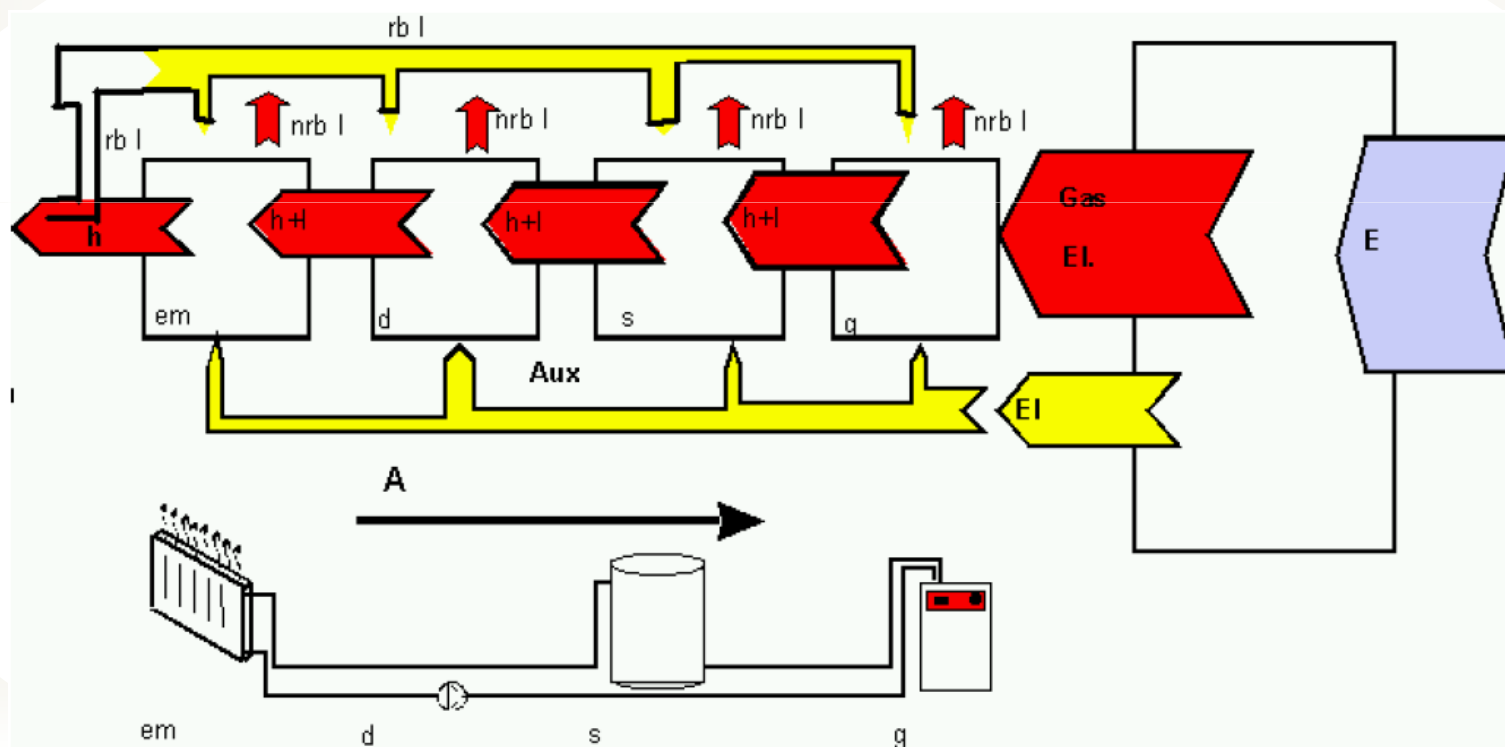
1. Predmet normy
2. Normatívne odkazy
3. Definície a symboly
4. Princíp výpočtovej metódy
5. Energetický výpočet vykurovanie a prípravu TV

Princíp výpočtovej metódy

$$\eta_x = \frac{f_h \cdot Q_{outx}}{f_h \cdot Q_{inx} + f_w \cdot W_x}$$

Výpočet vykurovania a prípravy TV

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Obsah normy:

1. Predmet normy
2. Normatívne odkazy
3. Definície, symboly, jednotky
4. Vzťah k ďalším EPBD normám
5. Princíp výpočtovej metódy
6. Energetické výpočty pre systém odovzdávania tepla
7. Odporúčané metódy výpočtu

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Kapitola 5 - Princíp výpočtovej metódy

Tepelná energia potrebná na odovzdanie tepla

$$Q_{em,in} = Q_{em,out} - k \cdot W_{em,aux} + Q_{em,ls}$$

$$Q_{em,ls} = Q_{em,str} + Q_{em,emb} + Q_{em,ctr}$$

$$Q_H = Q_{ls} - \eta \cdot Q_{gn}$$

$$Q_{em,aux,rvd} = k \cdot W_{em,aux}$$

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Kapitola 6 - Energetické výpočty pre systém odovzdávania tepla do vnútorného prostredia

Nerovnomerná distribúcia teploty v priestore

- Stratifikácia teploty, zvýšená teplota pod stropom
- Zvýšená vnútorná teplota a súčiniteľ prechodu tepla blízko okien
- Konvekcia a radiácia z vykurovacieho systému cez ostatné vonkajšie povrchy

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Tepelná strata zo zabudovaných vykurovacích systémov

- Tepelná strata zabudovaných vykurovacích systémov vplyvom prenosu tepla smerom von (len pre sálavé systémy)

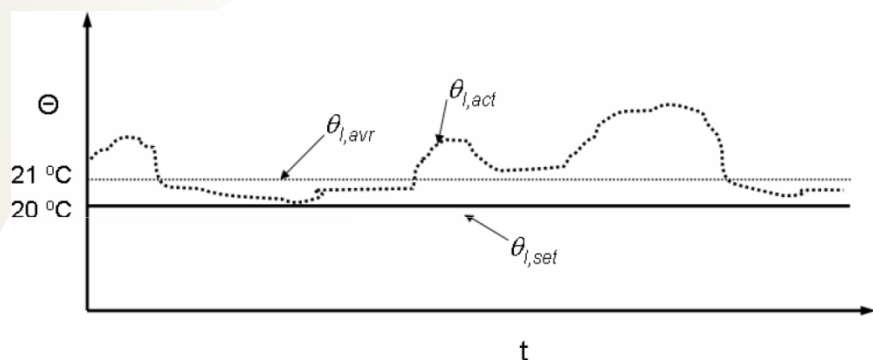
Nedokonalá regulácia teploty

- Variácie okolo prednastavenej teploty kvôli charakteristikám regulačného systému, pozície snímača
- Toto vedie k zvýšenej alebo k zníženej tepelnej strate cez teplovýmenný obal budovy

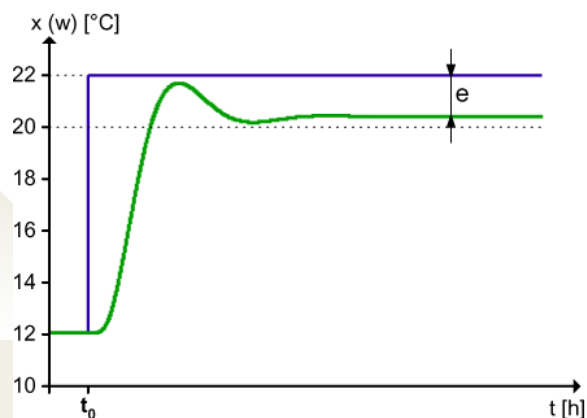

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Nedokonalá regulácia teploty

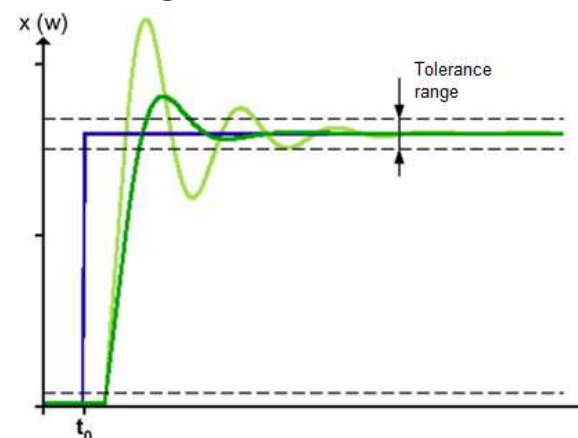
P-regulácia

PID-regulácia

PI-regulácia

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Kapitola 7 - Odporúčané metódy výpočtu

Výpočet strát pre odovzdávací systém - 2 metódy:

- Metóda používajúca čiastočné účinnosti (podľa nemeckej normy)
- Metóda používajúca ekvivalentný vzostup vnútornej teploty (podľa francúzskej normy)

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Metóda používajúca čiastočné účinnosti

$$Q_{em,ls} = \left(\frac{f_{hydr} f_{im} f_{rad}}{\eta_{em}} - 1 \right) Q_H$$

kde:

$Q_{em,ls}$ sú straty vykurovacieho telesa v kWh,

Q_H je potreba tepla (EN ISO 13790) v kWh,

f_{hydr} je faktor hydraulického vyregulovania,

f_{im} je faktor pre prerušovanú prevádzku (časovo-závislé nastavenie zníženia teploty pre individuálnu miestnosť),

f_{rad} je faktor sálavého efektu (podstatné len pre vykurované veľké miestnosti s výškou miestnosti $h > 4\text{m}$),

η_{em} je celková účinnosť časti vykurovacieho telesa v miestnosti.

f_{im} a f_{rad} sú rovné 1, ak nie je stanovené inak

f_{hydr} je: 1.00 pre hydraulické vyváženie ventilmi na každom stúpacom potrubí a skupinu max. 8 vykurovacích telies; 1.03 pre zdokumentované hydraulické vyváženie; 1.05 pre ostatné prípady

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Metóda používajúca čiastočné účinnosti

$$\eta_{em} = \frac{1}{(4 - (\eta_{str} + \eta_{ctr} + \eta_{emb}))}$$

kde:

η_{str} je stupeň čiastkovej účinnosti pre vertikálne rozloženie teploty,

η_{ctr} je stupeň čiastkovej účinnosti pre nastavenú regulovanú teplotu priestoru,

η_{emb} je stupeň čiastkovej účinnosti pre špecifické straty vonkajších komponentov (zabudované systémy).

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Metóda používajúca čiastočné účinnosti

Účinnosti pre konkrétny typ odovzdávacieho systému sú kategorizované podľa druhu miestnosti a podľa typu vykurovacieho telesa do nasledovných kategórií:

- * Účinnosť voľných vykurovacích plôch (vykurovacie teleso) - výška miestnosti $\leq 4\text{m}$,
- * Účinnosť zabudovaných vykurovacích plôch (stenové vykurovanie) - výška miestnosti $\leq 4\text{m}$,
- * Účinnosť elektrického vykurovania - výška miestnosti $\leq 4\text{m}$,
- * Účinnosť teplovzdušného vykurovania pomocou ventilátorov - výška miestnosti $\leq 4\text{m}$,
- * Účinnosti teplovzdušného vykurovania bez vetracieho systému - výška miestnosti $\leq 4\text{m}$,
- * Účinnosť v miestnostiach vyšších ako 4 m
- * Účinnosť v miestnostiach vyšších ako 10 m

Účinnosť voľných vykurovacích plôch, výška miestnosti $\leq 4\text{m}$

Ovplyvnené parametre		Účinnosti			
		η_{str}		η_{ctr}	η_{emb}
Regulácia vnútornej teploty	Neregulovaná, s centrálnou reguláciou teploty			0,8	
	Hlavná izbová			0,88	
	P-regulátor (2K)			0,93	
	P-regulátor (1K)			0,95	
	PI-regulátor			0,97	
	PI-regulátor s optimalizáciou funkcie			0,99	
Vratná teplota (referenčná 20°C)		η_{str1}	H_{str2}		
	60K(napr. 90/70)	0,88			
	42,5K(70/55)	0,93			
	30K(55/45)	0,95			
Špecifické tepelné straty prostredníctvom konštrukčných častí GF= presklenná plocha	Poloha VT na vnútornej stene		0,87		1
	Poloha VT na vonkajšej stene				
	GF bez sálavej vrstvy ^a		0,83		1
	GF so sálavou vrstvou		0,88		1
	Normálna vonkajšia stena		0,95		1

STN EN 15316 časť 2-1 Systémy odovzdávania tepla do vykurovaného priestoru

Metóda používajúca ekvivalentný vzostup vnútornej teploty

$$\theta_{\text{int,inc}} = \theta_{\text{int,ini}} + \Delta\theta_{\text{str}} + \Delta\theta_{\text{ctr}}$$

počiatočná vnútorná
teplota

Priestorové zmeny
teploty

Presnosť regulácie

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Obsah normy:

1. Predmet normy
2. Normatívne odkazy
3. Termíny a definície
4. Symboly, jednotky a indexy
5. Princíp metódy a definície
6. Vlastná spotreba energie
7. Tepelná strata distribučného systému
8. Výpočet prívodnej a vratnej teploty v závislosti od priemernej časti straty na distribúciu

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

2 druhy energetických strát:

- Prestupom tepla cez rozvody
- Elektrická energia dodávaná obehovým čerpadlám

3 výpočtové metódy:

- Podrobný výpočet
- Zjednodušená metóda
- Tabuľková metóda

METÓDY SA DAJÚ NAVZÁJOM KOMBINOVAŤ

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Výpočtové metódy:

* Podrobná metóda

- Podrobný výpočet dĺžky rozvodov
- Podrobný výpočet tepelných strát z distribučných potrubí
- Podrobný výpočet prídavnej energie

* Zjednodušená metóda

- Ak nie sú dostupné všetky údaje
- Zjednodušený výpočet dĺžok potrubí
- Zjednodušený výpočet prevádzkového energetického faktora...

* Tabuľková metóda

- Predpokladá 5000 vykurovacích hodín za rok
- Návrhový tepelný výkon 40 W/m^2
- Výška podlažia 3m...

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie

Podrobný výpočet

Vlastná spotreba energie predstavuje energiu potrebnú na pohon cirkulačných čerpadiel

$$W_{H,dis,aux,an} = W_{H,dis,hydr,an} \cdot e_{dis} \quad (\text{kWh/rok})$$

kde:

$W_{d,hydr}$ je ročná hydraulická potreba energie (kWh/rok)

$e_{d,e}$ prevádzkový energetický faktor obehového čerpadla (-)

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie Podrobný výpočet

Prevádzkový energetický faktor určuje potrebu elektrickej energie počas prevádzky. Jeho hodnota je závislá od regulácie čerpadiel

$$e_{\text{dis}} = f_{\eta} \cdot f_{\text{PL}} \cdot f_{\text{PSP}} \cdot f_{\text{C}}$$

Rozdiel oproti
zjednodušenej
metóde

kde:

- f_{η} korekčný faktor pre účinnosť
- f_{PL} korekčný faktor pre čiastočnú záťaž
- f_{PSP} korekčný faktor pre voľbu návrhového bodu
- f_{C} korekčný faktor pre reguláciu

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie

Podrobný výpočet

Hydraulická potreba energie pre obehové čerpadlá

$$W_{H,dis,hydr,an} = (P_{hydr,des} / 1000) * \beta_{dis} * t_{op,an} * f_s * f_{NET} * f_{SD} * f_{HB} * f_{G,PM} \quad (\text{kWh/rok})$$

kde:

- $P_{hydr,des}$ je návrhový hydraulický výkon vo W,
- β_{dis} je priemerná časť straty na distribúciu (-),
- $t_{op,an}$ počet vykurovacích hodín za rok,
- f_s korekčný faktor regulácie dodávaného tepelného toku (-),
- f_{NET} korekčný faktor hydraulických sietí (-)
- f_{SD} korekčný faktor závislý od návrhu odovzdávacieho telesa (-),
- f_{HB} korekčný faktor hydraulického vyregulovania sústavy (-),
- $f_{G,PM}$ korekčný faktor pre zdroje tepla s integrovaným čerpadlom (-).

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie

Podrobný výpočet

Hydraulický výkon a diferenčný tlak vykurovacej sústavy v návrhovom bode:

$$P_{\text{hydr,des}} = 0,2778 * \Delta p_{\text{des}} * V_{\text{des}} \quad (\text{W})$$

kde:

V_{des} je objemový prietok v $\text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$

Δp_{des} je tlaková strata v kPa

Objemový prietok je určený pomocou $\Phi_{\text{H,em,out}}$ (podľa STN EN 12831) a teplotného spádu vykurovacej sústavy ako:

$$V = (3600 * \Phi_{\text{H,em,out}}) / (c * \rho * \Delta \vartheta_{\text{dis,des}})$$

kde:

c je špecifická tepelná kapacita vykurovacej vody v $\text{kJ/kg} \cdot \text{K}$,

ρ je hustota vody v kg/m^3 ,

$\Delta \vartheta_{\text{dis,des}}$ návrhový teplotný spád sústavy v K.

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie

Podrobný výpočet

Tlaková strata v návrhovom bode určená z tlakových strát v potrubí (vrátane armatúr) a ďalších vradených odporov:

$$\Delta p_{\text{des}} = (1 + f_{\text{comp}}) \cdot R \cdot L_{\text{max}} + \Delta p_{\text{HS}} + \Delta p_{\text{CV}} + \Delta p_{\text{ZV}} + \Delta p_{\text{G}} + \Delta p_{\text{ADD}} \quad (\text{kPa})$$

Rozdiel oproti
zjednodušenej
metóde

kde:

- R je tlaková strata potrubia v kPa/m,
- L_{max} je max. dĺžka vykurovacieho okruhu v m,
- Δp_{HS} tlaková strata vykurovacej plochy v kPa,
- Δp_{CV} tlaková strata regulačných ventilov v kPa,
- Δp_{ZV} tlaková strata regulácie distribučnej sústavy v kPa,
- Δp_{G} tlaková strata na zdroji tepla v kPa,
- Δp_{ADD} tlaková strata ďalších vradených odporov v kPa.

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie Zjednodušená metóda (v prílohe)

Prevádzkový energetický faktor určuje potrebu elektrickej energie počas prevádzky. Jeho hodnota je závislá od regulácie čerpadiel

$$e_{\text{dis}} = f_e \cdot (C_{P1} + C_{P2}/B_{\text{dis}})$$

kde:

f_e je faktor účinnosti, $f_e = P_{\text{el,pump}}/P_{\text{hydr,des}}$

B_{dis} je priemerná časť straty na distribúciu

C_{P1}, C_{P2} konštanty podľa tabuľky

Regulácia čerpadla	C_{P1}	C_{P2}
Neregulované	0,25	0,75
Δp_{const}	0,75	0,25
Δp_{vari}	0,9	0,10

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie

Zjednodušená metóda (v prílohe)

Prevádzkový energetický faktor určuje potrebu elektrickej energie počas prevádzky. Jeho hodnota je závislá od regulácie čerpadiel

$$\Delta p_{\text{des}} = 0,13 \cdot L_{\text{max}} + 2 + \Delta p_{\text{FH}} + \Delta p_{\text{G}} \text{ (kPa)}$$

kde:

L_{max} maximálna dĺžka okruhu (m)

Δp_{FH} prídavná tlaková strata pre podlahové vykurovanie (kPa)

Δp_{G} tlaková strata systému výroby tepla (kPa)

$$L_{\text{max}} = 2 \cdot \left(L_L + \frac{L_W}{2} + N_{\text{lev}} \cdot h_{\text{lev}} + l_c \right) \quad \text{Výpočet } L_{\text{max}} \text{ z rozmerov budovy}$$

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 6 - Vlastná spotreba energie

Tabuľková metóda (v prílohe)

A _{h,z} (m ²)	Zdroje so štandardným objemom vody			Zdroje s malým objemom vody		
	Dvojrúrkový vykurovací systém s radiátormi/Spôsob regulácie					
	neregulované čerpadlá	konšt prietok	premenlivý prietok	neregulované čerpadlá	konšt prietok	premenlivý prietok
100	99	64	53	105	68	57
150	126	82	68	151	98	82
200	151	98	82	206	134	112
300	196	127	106	349	226	189
400	238	154	129	544	352	294
500	278	180	150	799	517	432
600	316	205	171	915	592	495
700	354	229	192	1021	661	553
800	391	253	211	1125	728	609
900	427	276	231	1226	794	664
1000	463	299	250	1326	858	718

Predpoklady:

- 5000 vykurovacích hodín
- Pre rozdielny počet hodín
 $f = \text{hodiny} / 5000$
- Projektovaný príkon 40 W/m²
- Výška podlažia 3 m
- Dĺžka a výška zóny odvodená z plochy

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 7 - Tepelná strata distribučného systému

Podrobný výpočet (v prílohe)

- Výpočet lineárneho súčiniteľa prestupu tepla pre valcovú stenu

$$U_a = \frac{\pi}{\frac{1}{\alpha_i \cdot (d - 2 \cdot s_t)} + \frac{1}{2 \cdot \lambda_t} \cdot \ln \frac{d}{d - 2 \cdot s_t} + \frac{1}{2 \cdot \lambda_{iz}} \cdot \ln \frac{D}{d} + \frac{1}{\alpha_e \cdot D}} \quad (\text{W}/(\text{m} \cdot \text{K}))$$

- Výpočet tepelnej straty potrubia

$$Q_{\text{str}} = U \cdot l \cdot (t_{\text{voda}} - t_{\text{okolie}}) \quad (\text{W})$$

- Najzložitejšie je zozbierať podrobné údaje potrebné pre výpočet

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 7 - Tepelná strata distribučného systému Zjednodušená metóda (v prílohe)

- Približný odhad dĺžky rozvodov na základe rozmerov budovy - z tabuľky
- Odhad lineárneho súčiniteľa prestupu tepla z tabuľky veku budovy, izolácie a polohy vzhľadom k vonkajším stenám - z tabuľky
- Ekvivalentné dĺžky regulačných ventilov podľa priemeru potrubia a miery izolácie - z tabuľky

STN EN 15316 časť 2-3 Systémy rozvodu tepla

Kapitola 7 - Tepelná strata distribučného systému Tabuľková metóda (v prílohe)

Ročné odovzdané teplo v kWh/rok pri danom teplotnom spáde (5000 vykurovacích hodín)

Vykurovacia plocha	90/70°C		70/55°C		55/45°C		35/28°C	
	Nevykurované priestory	Vykurované priestory	Nevykurované priestory	Vykurované priestory	Nevykurované priestory	Vykurované priestory	Nevykurované priestory	Vykurované priestory
A (m ²)	Q _{D,U}	Q _{D,r}	Q _{D,U}	Q _{D,r}	Q _{D,U}	Q _{D,r}	Q _{D,U}	Q _{D,r}
100	1133	2375	865	1681	674	1187	388	446
150	1265	3562	966	2521	753	1781	433	669
200	1383	4749	1058	3384	822	2375	478	888
300	1592	7124	1265	5166	1058	3562	669	1383
400	1783	9499	1424	6949	1265	4749	888	1899
500	1964	11873	1592	8731	1424	5931	1058	2375
600	2138	14248	1783	10581	1592	7124	1265	2899
700	2308	16623	1964	12466	1783	8306	1424	3423
800	2475	18998	2138	14351	1964	9499	1592	3947
900	2641	21372	2308	16236	2138	10681	1783	4471
1000	2805	23747	2475	18121	2308	11873	1964	5000

- Počet vykurovacích hodín za rok = 5000
- Pre rozdielny počet hodín $f = \text{hodiny} / 5000$
- Výška a dĺžka zóny odvodené od vykurovanej plochy
- výška podlažia 3 m
- Preddefinované hodnoty U

Záver

- Všeobecný princíp výpočtu potreby energie je spoločný pre všetky normy týkajúce sa vykurovania a prípravy TV
- Norma STN EN 15316-2-1 ponúka dve alternatívy určenia potreby energie pre odovzdávací systém
  - Metóda používajúca čiastočné účinnosti
  - Metóda používajúca ekvivalentný vzostup vnútornej teploty
- Norma STN EN 15316-2-3 ponúka tri výpočtové metódy v závislosti od množstva dostupných údajov
  - Podrobný výpočet
  - Zjednodušená metóda
  - Tabuľková metóda